

Маринета Дежева
учителка по география

ГПАЕ „Гео Милев“ Бургас
e-mail: Marinetta@abv.bg

М. Дежева е завършила География и втора специалност английски език в СУ „Св. Кл. Охридски“ (1979). От 1980 г. преподава география на английски език в ГПАЕ „Гео Милев“ в Бургас. Има Втори клас квалификация по география и Майкрософт-сертификат за компютърна грамотност. Във връзка с международни проекти на гимназията е посещавала Норвегия (2009) и Ирландия (2010), а през 1988 г. по линия на МОН – Япония.

НЯКОИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ЕЛЕКТРОННАТА СРЕДА "MOODLE" ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Информационните и комуникационни технологии (ИКТ) допринасят много за усъвършенстване на учебно-възпитателния процес. За нашата страна това е приоритетно направление в развитието на системата на средното образование, което е заложено във всички документи за настоящото, и особено за бъдещото развитие на средното образование.

Уеб-базираното обучение е една съвременна и интересна форма, възникнала в резултат от развитието на информационните технологии и комуникациите. В случая с изучаване на географията на английски език възможностите са още по-големи, защото голяма част от информацията може да се намери на този език.

През своя дългогодишен опит като преподавател по география на английски език се обсъждам със следните проблеми:

– Липсата на подходящи учебници по география на оригинален английски език, които да отговарят на българските програми за обучение, както и достатъчно упражнения и задачи, като се има предвид режиспективката на обучението (т.е. даване на определен обем географски знания в съчетание със съответната терминология на английски език);

– Поради факта, че предметът се преподава в много класове и в малко на брой часове, регулярното изпитване и оценяване на учениците е трудно;

– Възможностите на Интернет са необятни, но много често учениците не могат да използват без указания неговите възможности, за да се ориентират и да го ползват по подходящ начин.

Запознавайки се със системата „Moodle“, видях прекрасни алтернативи за решаване на проблемите, пред които се изправям и реших да споделя своя опит, като се има предвид, че системата не е толкова популярна в средите на средното образование. Без да имам претенциите, че познавам всички-

те опции, които предлага системата, реших, че мога да използвам част от тях в своите часове.

Очертавайки проблемите, логично се появи и темата на настоящото изследване: „Възможностите на електронната среда Moodle при обучението по география на английски език“.

За обект на своето изследване определих учениците от випуска на 10. клас, които изучават географията на английски език, с оглед повишаване качеството на тяхната учебно-познавателна дейност.

Предмет на настоящото изследване е влиянието на електронната среда „Moodle“ и възможностите, които тя предлага за повишаване качеството на учебно-познавателната дейност на учениците при изучаване на география на английски език в езиковите гимназии.

Целта е да се проучи приложимостта на електронната среда „Moodle“ в обучението по география на английски език, за да се подобри:

- усвояемостта на учебното съдържание;
- ползването на ресурсите на Интернет по предназначение;
- качеството и броят на изпитванията.

Тази цел налага изпълнението на следните задачи:

1. Проучване на литература за възможностите на електронната среда „Moodle“, както и нейното досегашно приложение в средното образование.
2. Разработване на методически варианти за провеждане на изследването.
3. Инструментарий за проверка на резултатите – анкети, тестове и други дидактически материали.
4. Педагогически експеримент.
5. Статистически методи за обработка на резултатите.
6. Формулиране на изводи.

Като *резултат* от настоящото изследване очаквам да се решат някои проблеми при обучението по география на английски език в 10. клас на езиковите училища чрез прилагане на възможностите на електронната среда „Moodle”. Моите очаквания включват още и повишаване качеството на учебно-познавателния процес. Тук ще се спра само на проучване на литературните източници по поставените проблеми.

За да се ползва системата „Moodle”, трябва добре да се познават нейните предимства и възможности:

Системата „Moodle” е платформа за електронно обучение. Самото название „Moodle” (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) означава: Модулна обектно-ориентирана среда за динамично електронно обучение.

„Moodle” е свободна за използване, разпространение и развитието система за дистанционно обучение.

Интерфейсът ѝ е преведен на български език (може да се ползват и опциите, които са на английски език, което правя в случая).

Съвместима е с голям брой браузери.

Има възможности за настройка на външния вид, както и вграден HTML редактор.

„Moodle” осигурява възможност за модифициране на кода без нарушаване на лиценза.

Системата е сигурна и стабилна.

Системата позволява работа с различни формати като Word, Power point, PDF Flash, видео, звук и др.

Ще се спра по-подробно на това какво предлага „Moodle”. По отношение на управление на достъпа са характерни следните особености:

- Ръчно и автоматично записване на обучаемите;

- Поддържане на ключ, чрез който обучаемият се идентифицира за даден курс;
- Сnižена нужда от намеса на администратора;
- Изграждане на сложни привилегии чрез комбинирано задаване на права.

По отношение на управление на съдържанието трябва да се имат предвид следните преимущества:

- Създаване на различни формати на курсове: седмичен, тематичен и социален (ориентиран към дискусии);
- Всички оценки се визуализират на една страница;
- Голям набор от възможни дейности на обучаемия – форуми, дневници, ресурси, задания и др.;
- Цялостна поддръжка на електронна поща в цялата система;
- Възможност за създаване на резервни копия на курса.

В средата Moodle могат да се създават различни курсове, както и подкатегории на създадените курсове. Това става чрез избиране в средата „Създаване на нов курс”, което довежда до попълване на формуляр за параметрите на курса. Налага се да се обърне специално внимание на формата на курса, който може да се зададе като седмичен, по тема и социален: за дискусия (детайлите могат да се променят и по-късно). Не трябва да се забравя в края на всеки формуляр да се запаметят приложените параметри. Веднъж създаден, курсът е готов да бъде запълнен със съдържание и е достъпен чрез връзката „Курсове” на началната страница.

Основни модули на Moodle:

- Модул за задания (Assignment module);
- Модул за моментална комуникация (Chat module);
- Модул за гласуване (анкета) (Choice Module);
- Интегриран форум (Forum Module);
- Дневник (Journal Module);
- Тестов модул (Quiz Module);
- Ресурсен модул (Resource module);
- Модул за анализ (Survey Module);
- Работилница (Workshop Module).

Ще се спра по-подробно само на онези модули, които се използват по-често, а и сама съм използвала в своята практика.

Фиг. 1. Така изглежда Geography Home page на нашия „Moodle”

Модул за задания (Assignment Module). Преставя възможности за специфицирането на заданията по краен срок и оценка; обучаемите изпращат решения на заданието, като файлът се маркира по дата на получаването; закъснелите задания се визуализират за преподавателя; преподавателят може да дава препоръки, като обучаемият се уведомява по електронната поща; преподавателят може да прецени и да поиска повторно изпращане на решение, дори и след оценяване, и да позволи това.

Модул за гласуване (Choice Module). Позволява създаването на анкети; резултатите се подреждат таблично; преподавателят може да позволи на обучаемия да вижда резултатите от анкетите.

Интегриран форум (Forum Module). Възможните типове форуми са: само за преподаватели, за новини, за отделен обучаем, както и форуми, отворени за всички. Съществуват три различни начина за преглед на форумите, както и включване на изображения в отговорите към темата. Автоматично се прикрепя снимка на профила.

Тестовият модул предоставя възможности на преподавателя за създаване на собствени тестове чрез: определяне общите параметри на теста; определяне на различни категории въпроси, съобразно дадената предметна област; въвеждане на различни типове тестови въпроси в базата данни с въпроси; получаване и изпращане (import and export) на въпроси в различни формати, осигуряващи повторната им използваемост в други тестове или предметни области; генериране на тест по зададени категории от предметната област с опция за случаен избор на въпроси от дадена категория; задаване на критерии за оценяване според избрана от преподавателя скала; преглед на резултатите от теста; анализ на тестовите задачи. По-важните параметри на теста, които преподавателят може да зададе, са: календарен период за достъп до теста от учениците; лимит от време за погълване на въпросите; разбъркване местата на въпросите; брой опити; начин на оценяване; използване на наказателни точки; използване на адаптивен режим (да се виждат или не верните отговори след погълване на отговора); парола за достъп до теста.

Речникът в системата позволява на преподавателите да дефинират понятията в предметната област на съответния курс. Курсистът от своя страна има възможност да отваря речника в момента, в който срещне съответния термин в текстовете на учебния материал.

Работата със системата „Moodle“ изисква **учителят**:

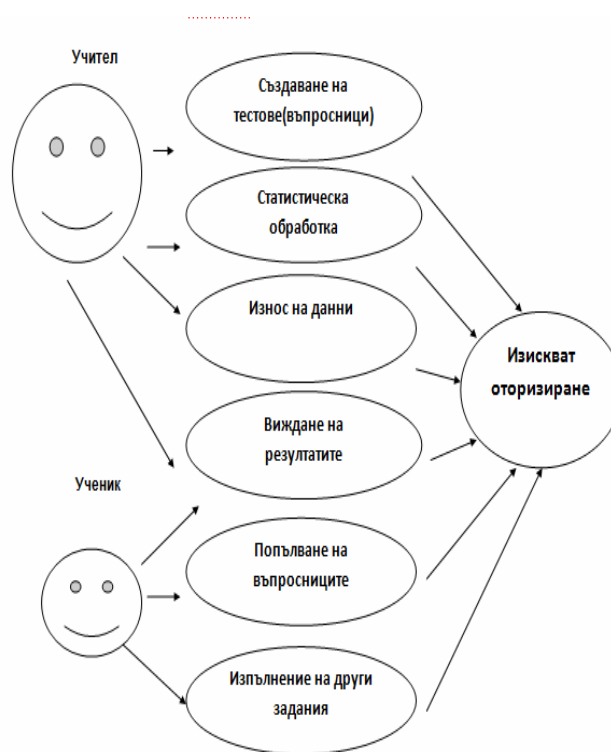
1. Да има начална подготовка за работа с компютър, както и да може да оперира със средата „Moodle“;
2. Да преформулират целите на обучението в ново подреждане, свързано с изграждане на умение за самостоятелно придобиване на знания;

3. Да подбират подходяща учебна информация, да я дозират и адаптират спрямо дидактическите цели;
4. Да организират по нов начин самостоятелната работа на учениците;
5. Да осигурят условия за контрол и самоконтрол;
6. Да бъде – организатор, консултант, съветник и помощник.

Дейности на **ученика**, свързани с ползване на „Moodle“:

- пробва своите качества, възможности, умения във виртуална среда, без това да е свързано със средства, рискове или фатални последици;
- решава поетапно поставената познавателна задача в зависимост от индивидуалния си темп на работа и нивото на подготовката си;
- прави самооценка на работата си, както и на равнището на усвоените знания и умения;
- отделя съществената информация от несъществената и я подготвя за представяне чрез мултимедия;
- общува с хора и ученици от други населени места в страната и по света чрез Интернет;
- осъществява презентация на събрана информация чрез мултимедия;

Примерни указания за организиране на различните типове уроци с използване на «Moodle»

Фиг. 2. Схематично представяне на връзката учител-ученик в електронната среда „Moodle“

Урок за нови знания:

1. Предварителна подготовка на плана за работа с компютърния модел (цели, задачи, обяснения);
2. Организация на самостоятелната работа на учениците. Изготвяне на въпроси и задачи за работа с модела (индивидуален работен лист или на дъската);
3. Задачите могат да бъдат групирани по следния начин: опознавателни (свързани с възможностите на компютърната програма); изследователски със задаване на конкретни стойности на параметрите; творчески (учениците сами съставят задачи и ги решават); за представяне на графики, схеми и диаграми; в зависимост от възможностите на учениците да се предлагат задачи, при които компютърът да се използва като моделиращо средство.

Урок, който предполага по-голяма самостоятелност при подготовката от страна на учениците:

Учителят:

1. Формулира темите за самостоятелна подготовка;
2. Определя работните групи;
3. Издирва и проверява сайтовете по отношение на научност, достъпност и актуалност;
4. Консултира работните групи по отношение на: работа със сайта; обработка на събраната информация; подготовка на презентацията. Осигурява условия за контрол и самоконтрол.

* * *

Моите проучвания показват, че „Moodle“ се използва много по-широко в университетите (там студентите се обучават да работят в тази електронна среда). В системата на средното училище нейното използване е крайно ограничено.

Така изглежда в най-общ план теоретичната постановка на моята разработка, без да претендирам за изчерпателност. Посочените възможности на електронната среда „Moodle“ не могат да бъдат експериментирани в кратък срок от време. За щастие добрите практики могат да се съхраняват в електронното училище и да бъдат обогатявани и усъвършенствани. Основната идея е, че човек активно конструира знанията си в досега си с околната среда, не ги приема само чрез слушане и четене.

Разбира се, могат да се посочат и определени недостатъци при ползване на уеб-базирано обучение, като например: необходимост учениците да разполагат вкъщи с компютри с постоянна интернет връзка; интернет връзка и в училище; липсата на директен контакт между ученик и учител, и др. Все пак предимствата на „Moodle“ са безспорни и тази обучаваща техника има своето място, особено по предмети, изучавани на английски език. По-нататъшните

изследвания ще бъдат насочени към оптимизиране на ресурсите, задачите и тестовете, както и използването на повече модули, които средата позволява.

Литература

Дурева Д., Г. Тупаров. Модели на път за учене в курс за електронно обучение....

Ив. Дреновски, Д. Дурева. Изготвяне на кандидатстудентски тестове по география на България чрез използване на системата Moodle. – География 21, 2/2008.

Младенова Юл., К. Шойлекова. Научни трудове – РУ, т. 47, с. 51: „Moodle-система за електронно обучение“.

www.Moodle.org

www.Moodle.bg

Some potentialities of the “Moodle” electronic environment in teaching Geography in English**Marineta Dezheva**

Geography teacher

“Geo Milev” English language school, Burgas

Summary

This paper discusses the basic problems educators face in teaching subjects in English (especially Geography). For example, appropriate Geography textbooks in English to serve the teachers are not available. As yet no one appreciates the hard work of teaching both language and science concurrently. There is no literature helping to solve the problems, which teachers face. Moodle is an appropriate IT education system that gives many opportunities to both students and teachers. The aim of this paper is to arouse the attention of Geography teachers to the opportunities that this electronic medium offers. Understanding the parameters of Moodle might make teachers eager to learn more about it and undertake its practical application. More, it can help educators teaching subjects in English to create electronic Geography textbooks with texts, tasks and tests. Examining students and assessing them is quite a problem for Geography teachers within the 54 compulsory lessons, which must be carried out. It can be done easily with the help of Moodle. There are many interesting ways of getting information from Internet. Moodle helps to select and keep it in an electronic way at one place and students can explore it both at school and at home. Moodle has a lot of other options, described in this article.